

Gimnazija : "Jovan Jovanović Zmaj"

MATURSKI RAD

iz geografije

Tema: Tisa i zagađenje Tise

U Odžacima, maj 20004.

1. Uvod

2. Opšte karakteristike Tise

Tisa izvire u Ukrajini, a prolazi kroz Rumuniju, Mađarsku i Srbiju i Crnu Goru. Površina sliva reke iznosi 157.500 km². Najmanji deo sliva je planinski (24%) sa koga dotiču najveće količine vode. Brdski deo sliva iznosi 34% koji takođe daje značajne količine vode. Ravničarski deo sliva zahvata 42% ukupne površine, ali dotok sa njega je mali i ne utiče bitno na režim voda u reci. Planinski i brdski deo sliva reke je dosta vodonepropustan tako da padavine određuju režim voda u reci. Topljenje snega sa planina traje do aprila i on daje prvi prolećni poplavni talas. Kišni maksimumi se pojavljuju u maju, junu i oktobru mesecu. Krajem prošlog veka započeti su veliki radovi na regulisanju rečnog korita Tise. Dužina korita Tise, od njenog izvorišta zapadnom području Karpata do ušća u Dunav kod Slankamena, iznosila je, pre regulacije, 1429 km. Nakon izvedene regulacije rečni tok je skraćen za 452 km, tako da dužina Tise sada iznosi 977 km. Površina sliva iznosi 153.220 km².

2.1. Mrtva Tisa

Tokom regulacije rečnog korita Tise najveći broj meandara je veštačkim putem odsečen od reke, a od njih su nastale mrtvaje. Umrtnjeni meandri ili mrtvaje predstavljaju stari tok Tise, koji je, usled skraćivanja rečne dužine, ostao sa leve ili desne strane korita. Mrtvaje oko Tise nazivaju se "Stara Tisa" ili "Mrtva Tisa". Mrtva Tisa nalazi se sa desne strane današnjeg toka Tise, između Bečeja, Bačkog Gradišta i Čuruga po kome je i dobila naziv Čuruški meandar, s obzirom da se pomenuto naselje nalazi uz desnu obalu Mrtve Tise. Mrtva Tisa je najveći regulisani meandar koji je prokopanim kanalom od 7,2 km i nasipom, 1858. godine odvojen od Tise. Dužina formirane mrtvaje iznosi 24,3 km, širine korita oko 100 m i dubine nekoliko metara. Između starog i novog toka Tise nalazi se Biserno ostrvo, poljoprivredno zemljište izuzetnog kvaliteta za gajenje povrtarskih kultura, za voćarstvo i vinogradarstvo, gde se uzgaja čuveno vino "Krokan".

Mrtva Tisa bogata je kvalitetnom vodom, a razlog tome je odsustvo zagađivača i industrije u blizini, a i nije u nikakvoj vezi sa rečnim tokom. Zatrpavanje korita obavlja se veoma sporo i to istrulelim biljkama. Zbog toga će Stara Tisa još dugo egzistirati kao fluvijalno jezero. Vodostaj na Staroj Tisi zavisi uglavnom od kolebanja izdanske vode, kolebanja nivoa vodostaja Tise i količine atmosferskih taloga.

Zbog svog geografskog i hidrološkog položaja, biljnog i životinjskog sveta koji je na Mrtvoj Tisi u mnogome očuvan, ovaj lokalitet predstavlja potencijalnu prirodnu vrednost. Kako bi se očuvale i unapredile prirodne vrednosti ovog prostora, nekadašnjeg živog korita Tise, a sada najduže Tisine mrtvaje, neophodno je, u što kraćem roku, obezbediti njegovu zakonsku zaštitu.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com